

Tinklaidė apie Slovėnijoje veikiančią žmonių su negalia įtraukimo į darbo rinką sistemą

Idėjos ir gerosios praktikos perėjime iš remiamo įdarbinimo į bendrą darbo rinką. Ozara organizacija.

Kaip gerosios praktikos pavyzdį galime pateikti 23 metų amžiaus vyro, kuris ilgą laiką ieškojo pirmojo darbo. Slovėnijos Respublikos Užimtumo institutas nukreipė jį į reabilitaciją darbo rinkoje. Iš pradžių buvo įvertinti jo darbo įgūdžiai, žinios, profesinio susidomėjimo lygis.

Pradinę mokyklą jis lankė pagal adaptacijos programą, o mokslus tęsė pagal sutrumpintą programą statybų mokykloje. Egzaminai parodė aiškius nukrypimus intelektinių gebėjimų srityje. Aptiktas nedidelis nukrypimas darbinių funkcijų srityje. Rankomis atliekamo darbo technika buvo prastai išugdyta, o netreniruoti rankų raumenys nebuvo pajėgūs sunkesniai rankų darbui.

Jo darbo efektyvumas siekė nuo 27% iki 58%. Reintegracija siekiama patikrinti jo darbinės galimybes ir atsparumą bei padėti rasti tinkamą darbą, kuriam jis būtų motyvuotas. Pirmojo lygio reabilitacijos taryba pripažino jį turinčiu vidutinių problemų, negalią ir nustatė, kad jam reikalinga darbo reabilitacija. Galutinė reabilitacijos tarybos nuomonė buvo tokia, kad esant palankioms mikroklimato sąlygoms, galima dirbti mažiau protinės veiklos reikalaujantį darbą, neatsipūtus ir neklūpojant.

2022 m. liepos mėn. jis pradėjo procedūras OZARA organizacijoje. Mokymai iš pradžių buvo orientuoti į paprastą rankų darbą gamybos procese, o vėliau į paprastą rankų darbą įmonės globojamose žmonių, su negalia darbo vietose. Darbo aplinkoje jis dirbo mažensiu darbo krūviu, ištvėrmė buvo gana maža, todėl reikėjo ilgų darbo praktikų, nuolatinės priežiūros ir instruktavimo bei daugkartinių pakartojimų.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project ID: Project ID: 2022-1-DE02-KA220-VET-000088595

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-Non-Commercial-Share-Alike 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Dėl to jam buvo pripažintas gebėjimas dirbti globojamoje darbo aplinkoje, pritaikytoje paprastam rankų darbui gamyboje.

Socialinės įtraukties programos taip pat įgyvendinamos įvairiose darbo vietose, viena iš jų - žemės ūkis. Pavyzdys – socialinis ūkis „Korenika“, pripažintas geros praktikos pavyzdžiu socialinio verslumo, žmonių su negalia ir kitų pažeidžiamų socialinių grupių užimtumo srityse.

Ūkyje žmonės užsiima ekologiniu auginimu ir maisto apdorojimu. Ūkyje auginamos ir parduodamos žolelių arbatos, šalto spaudimo aliejai, džiovinami vaisiai ir marinuojami agurkai, ruošiamos uogienės, spaudžiamos sultys ir gaminami sirupai. Visi šie produktai turi ūkio firminį ženklą. Taip pat yra gerai prižiūrimas žolelių sodas ir gyvūnų parkas, kurį galima lankyti. Be to, lankytojams siūloma daug užsiėmimų ir mokymo kursų ramioje kaimo aplinkoje.

Ūkis siūlo darbo aplinką su dideliu potencialu įdarbinti žmones su intelekto negalia. Prasmingo darbo sąlytyje su gamta ir įvairiausių darbų derinys yra tik dalis privalumų. Tokia praktika vis labiau plinta tiek Slovėnijoje, tiek visame pasaulyje, nes žemės ūkio aplinka skatina gerą savijautą ir pasitenkinimą darbu. Nustatyta, kad „Korenikos“ ūkis, kuriame prižiūrėtojai mokomi dirbti su įvairaus pobūdžio negalią turinčiais žmonėmis, tarp jų ir su intelekto negalia, yra labai tinkama vieta šioms veikloms, organizacija sukaupusi daug patirties.

Programos dalyvių užduotys ir veiklos yra pritaikomos prie jų gebėjimų, taip pat ir atsižvelgus į jų nuomonę. Ūkis yra palanki aplinka, siekiant įdarbinti žmones su darbinėmis negaliomis, nes jis siūlo lanksčias galimybes darbinių reikalavimų požiūriu.

Darbinės užduotys keičiasi pagal sezonus, tai gerai, nes jos nėra monotoniškos, tačiau įprastos ir žinomos, struktūruotos užduotys suteikia darbuotojams kontrolės ir saugumo jausmą. Darbuotojų nuotaika dėl to gera, jaučiamas pasitenkinimas darbu, saugumas ir priėmimas. Darbuotojai savimi didžiuojasi, taip pat ir savo gaminama produkcija, jaučiasi atsakingi už tinkamą darbo atlikimą. Kaip tokio darbo privalumą, dalyviai akcentavo galimybę užmegzti naujas draugystes, ryšius ir įsitraukti į socializavimosi procesus su kolegomis, vadovais ir lankytojais. Taip pat jie akcentavo jausmą, kad priklauso komandai, saugumo, solidarumo jausmą ir gerus darbinius santykius.

Kitas integracijos darbo rinkoje pavyzdys yra remiamo darbo centras „Tončke Hočevar“, kuriame jau dešimtmetį yra vystomas intergruotas įdarbinimas. Asmenys yra įtraukiami į darbinės veiklas įvairiuose pozicijose, pvz. Bauhaus sodo centre, Obi parduotuvėse, Sodexo virtuvėje.

Kitas pavyzdys yra remiamo darbo centras Nova Gorica mieste. Asmenys yra įtraukiami darbus Obi parduotuvėse, ligoninėje, slaugos namuose ir kt. Remiamo darbo centre "Polž Maribor" asmenys yra įtraukiami į veiklas sode: padėti auginti daržoves, laistyti, persodinti gėles, rūšiuoti kartoną.

Draga edukacijos centras "Darbas ir apsauga" atidarė "Druga Violina Inn" padalinį Liubljanos senamiestyje. Čia žmonės su intelekto negalia yra įdarbinami specialiomis sąlygomis, remiantis saugumo ir kontrolės sistema. Jie gali būti aktyvūs visuomenės ir darbinės aplinkos nariai, dirbant darbus, kurie padeda įgyti ir vystyti darbinis ir socialinius įgūdžius.

Neįgalumo politika Slovėnijoje nėra reglamentuojama vienu išsamiu įstatymu, tačiau pagal vietos įstatymus ją reglamentuoja keli įstatymai skirtinguose sektoriuose. Nuo 2006 m. Slovėnija ėmėsi daug žingsnių įgyvendindama įstatymus dėl negalios. Darbas yra daugelio žmonių gyvenimo tikslas. Integracija į darbo aplinką turi teigiamą poveikį asmeniui, pavyzdžiui, naudingumą ir produktyvumą, svarbą visuomenėje, socialinį ryšį su kolegomis, galimybes tobulėti, pajamas ir nuolatinį įsitraukimą.

Slovėnijoje yra įvairios neįgaliųjų įdarbinimo formos, priklausomai nuo darbuotojo kompetencijų ir reikalingos pagalbos darbe lygio. Pirmoji – pagrindinė rinka, kai žmonėms su negalia pagalba darbo vietoje nesuteikiama, kuomet negalia netrukdo darbo procesui.

Kitos agentūros teikia įdarbinimo integracijos paramą (pagalbą įdarbinant, globojamą darbą, socialinės įtraukties programas ir globojamo darbo centrus) žmonėms su negalia ar intelekto negalia.

Žmonės su skirtingo lygio negalia dėl šios sistemos neturi vienodų galimybių Slovėnijoje. Todėl į globojamą darbą įtraukiami tik lengvą intelekto negalią turintys asmenys, o asmenys su vidutine intelekto negalia – tik į globojamo darbo užimtumo centrus ir išskirtinai socialinės įtraukties programas.

Galima daryti išvadą, kad intelekto negalią turinčių žmonių užimtumo srityje Slovėnijoje reikia daug pokyčių ir patobulinimų. Vienas iš jų – teisės aktų pakeitimai, reikalingi siekiant užtikrinti, kad jie gautų darbą ir padorų atlyginimą, leidžiantys darbdaviams mokėti didesnį atlygį intelekto negalią turintiems žmonėms už jų darbą.

Tinklalaidė apie įtraukimą į darbo rinką žmones su intelekto negalia. Idėjos ir gerosios praktikos perėjime iš remiamo įdarbinimo į bendrą darbo rinką.

Medžiaga parengta įgyvendinant projektą "Include3", iš dalies finansuojamą Europos Sąjungos. Norėdami daugiau sužinoti, apsilankykite mūsų svetainėje, www.include3.eu ir sekite mus "Facebook", "LinkedIn" ir "Instagram".

